

szerep. Ezután ismét külföldre megy és a berlini Deutsches Theaterben, majd a prágai Deutsches Landes-Theaterben vendégszerepel; később Amerikába hajózik, majd Budapestre visszatér, ahol a »Pompadour«-ban hihetetlen sikerek között játszik a Fővárosi Operett Színház színpadán. 1924. április havában Lengyel Mennyhért »Antónia«-ját játssza el nagy sikerrel, azután külföldre megy az »Antónia«-val, majd Amerikába hajózik, ahol »Tóni néni« figurájában megrikatja az amerikai magyarságot. Ismét hazajön Pestre. Hol ebben, hol abban a színházban lép fel. Átérül Budára és a »Borcsa Amerikában« című operettet diadalra viszi. Közben külföldről egyre-másra kapja az ajánlatokat, el is fogadja őket, de mindig visszatér Pestre, amelynek közönsége lángoló szeretettel fogadja minden alkalommal. 1929. jan. havában a Király Színházban lépett fel Bus Fekete László »Pista néni« című daljátékában, amelyet magával vitt a bécsi Renaissance Színházba. (1929. ápr. 26.) Fedák Sári egész különleges egyéniség, akit erős akarat és rendkívül fegyelmezett gondolkodásmód jellemez legjobban. Az élet harcaiban férfiúi bátorsággal, nagy megfontoltsággal és valósággal bölcs előretekintéssel küzd és minden lépését előre kiábrándított tervek szerint teszi meg. A »Neue Freie Presse« legutóbb azt írta róla: »Fedák Sáriról más jót nem írhatunk, csak annyit, hogy — ő Fedák Sári.«

Ez az asszony szép, legalább a szó igazi értelmében vett szép, soha nem volt. Alakja gyönyörű, homloka nagy értelemre valló, kazei finoman metszettek, mintha szobrász faragta volna azokat és e nagy harmóniában az arca is szépnek, gyönyörűnek látszik. Hangja nincs, mégis legjobban énekel. Sír és zokog, nevet és kacag, szívét-lelkét adja oda a színpadnak, amellyel — amint ő maga szokta mondani — azok életre elválthatatlanul eljegyezte magát. A nézőtér felett korlátlanul uralodik. Ha akarja: könnyeket parancsol a szemekbe, ha akarja: kacagást varázsol a nézők arcába. Tud csendet teremteni, vég nélküli figyelmet. Egyetlen intése a nézőtér ezer emberét tudja rendre inteni. Erre azonban nincs soha szükség, mert amikor Fedák Sári a színpadon megjelenik, világban áll a figyelem. A hiúságnak

még csak a szele sem érintette őt meg. A »Mágnás Miska« szurtos kis parasztlányától kezdve az »Antónia« gyönyörű delnőjéig, vagy a fenséges Pompadour aszszonyig tud adni minden színpadi figurát és formát, tekintet nélkül arra, hogy királyné vagy a maszatos kis cselédleány kosztümjébe kell belebújni. A színész legfőbb kellékével rendelkezik: el tudja hitetni a közönséggel azt is, hogy szurtos kis cselédleány, azt is, hogy világok sorsa felett ítélkező fejedelemasszony. Mindenben nagyszerű, mindenben kiváló és minden alakításában feledhetetlen. A szerepekben nem válogat. Azt mondja: rossz szerep nincs, csak rossz színész és rossz színésznő van. Egyforma odaadással játszik a táblás nézőtérnek, vagy akár a délutáni közönségnek. »Nem a nézőtérnek játszom«, — szokta mondani — »hanem magamnak.« Lelkes és lelkiismeretes. Hévvvel és szeretettel teli a színpad és a közönség iránt. A próbán ő az első, aki megjelenik és ő az utolsó, aki arról elmegy. Ő maga — Fedák. (Kardos István.)

Féder Julia. A párizsi nagy Opera táncosnője, mint a Nemzeti Színház szerződötett tagja, 1865. ápr. 7-én lépett föl a »Gizella« c. ballet címszerepében.

Fedora. Dráma 3 felv. Irta Victorien Sardou, ford.: Paulay Ede. Bemutatták 1883. ápr. 6., Nemzeti Színház. Szereposztása: Ipanoff Loris: Nagy Imre; De Siriex: Bercsényi Béla; Grets: Egressy Ákos; Rouvel: Mihályfi Károly; Tsilef: Szigeti Imre; dr. Lorek: Gyenes László; dr. Müller: Molnár Antal; Boroff: Kőrösmezey Gusztáv; Romazoff Fedora: Helvey Laura; Szokaref Olga: Lendvayné. A Magyar Színház felelevenítette 1920. okt. 13-án. (Első előadása a párizsi Vaudeville-ben volt, 1882. dec. 11-én. A címszerepet Sarah Bernhardt játszotta.) Operánkban 1902. máj. 27-én volt a premierje. Szövegét írta: Arturo Colautti, zenéjét szerzette: Umberto Giordano. A címszerepet Krammer Teréz kreálta, Ipanoff Loris Burián Károly volt, aki magyarul énekelte szerepét, Szokaref gr.-nő szerepében Szoyer Ilona lépett fel, De Siriex Beck Vilmos volt, Rouvel szerepét pedig Mihályi Ferenc énekelte, Desiré komornyik